

Oleén reste upprät landet och handlade med skinn och köpte också stångjärn, som fraktades landsvägen ner. Under dessa resor fick han för sig, att sätta upp ett faktori i Killeboda. Han hade varit mycket i Eskils-kuna. Här fanns inget sken-smide före 1814. Uppifrån landet kom Ennberg, Mälgren, Forsberg och Rberg. Det var Oleén, som lag till dessa släkter och såg till verkstaden så länge Oleén levde. Hans son brukade endast gården. Samtliga pojkar Oleéns sonson bodde i Killeberg och hade handel där och han köpte upp skensmide.

Smiderna flyttade bort från
Kieuboda och byggde sig en sluga
och en liten smedja och smiddo.
Deras huvudyrke var att smida.
Klensmiden har nu varit i 4
generationer. Till klensmidens
räknas saxar, kyg, bräck och
fjicknivar, skräddars- och ull-
saxar.

I början var smiderna an-
ställda hos Olcen och hade betal-
ning pr stussin. Olcen byggde
bostäder och smedjor i Kieuboda.
Varje smed hade sin hie verk-
ning. Min farfar L. F. C. gjorde
allt möjligt t. o. m. väjor.
Olcen tog beställningar från
kavalleriet. Till regementen

såldes stänger, träns och sligbyg-
tar. Jag har tillverkat till
Kronprinsens Husarregementet
i Malmö. Man fick lägga in
anbud och så tog de det som
var billigast. Sist året jag tillver-
nade in anbud var år 1907.

Träns och skärars tillverkade
här tidigare än 1814. Jag har varit
dela om och här t. o. m. varit
bästtillverkning.

Innan Bleckrätten sattes upp sin
verksamhet hade han skängjärn
att sälja. Träns smides på vintern
och så kände de av uppåt
Småland och nedåt Blekinge
och såldes och så skedde de på
marknader. När jag växte upp

Kärdö blev meder uppat. Kallmar län.
och var borta ett par månader.
de brukade kära i slutet av
maj månader.

Klensmiskt är nästan nedlagt.
Jag har en släkting i Kulleberg
Uno Kulleberg som smider seker
och teslar sela. Jag har också
en svärsan Erik Eklov. Inga
andra finns här som smider,
de som kom från Eskilstuna
var de första klensmederna
i Loshult.

I Loshult tillverkades kar-
lar av "kärde-järn". Han hette
John Larsson.

Uppkoppare av smids-
varor ha efter gamle påkan

Olsein varit Gustaf Eriksson, Pehr
Christensen, Bengt Wennerström,
Ivan Brandt och Johan Olaf
Olsein.

Smidernas barn fick några
tygna till i smedjan, när de
var en 10-12 år.

Gårdarnas storlek här är
 $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ mtl. Killeboda var den
största gården i församlingen.
Under lastbuds by fanns här en
20-25 karp, men nu fanns det
inga. Det fanns många karp-
sar, men hade något sävskitt
hantverk. Det fanns karp-
sar till verkade träskor, köp-
sar och räpsor om ventrona.

Inga hantverkare var ute

ACC. N:R M. 11654:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

och reste. Från Fraryd och
Markaryd gick knallar och sälar
vävskedar, skyttlar, träskedar
och hornskedar. Det rådde
ett gott förhållande mellan
dem och byggens folk.

På sälar och knivar
sattes stämpel.

6

Min far var smed och badda
i Föna hästsk. Om samrarna an-
belade han emellan hand med sten-
arbete. ~~På~~ Om vintarna smidde
han hästskrapor. På den tiden
var det ett bra yrke. Vi kunde
på ett par månader tjäna en
1000 kr. Far hade varit dräng
och lärt sig hieverkningen
hos snoberg i Loshult, som
drev hieverkningen i stor
skala. Han gjorde hästskrapor.
Han hieverkade lassvis och
körde av och levererade. Han
hade en 4-5 drängar ända an.

Makarielt hämtades i Kueberg
hos Olle, Brandell och Per
Christensson. På den tiden gällde

smidst into nycket, och drängarna
hade liten lön, en 40-50 kr om
året.

Skraporna bundades ihop
med 1 halv dussin i varje bunda
och levererades i Killeberg där
livhops dracks och varar in-
köptes till hus håll. Om sam-
rarna drags se ned till Kille-
berg på en källa och en
vatten på en källa. Det var
sällan skyns tyder.

Min far hade ett dagställe
med 2 kor och 1 par fjögur.
Först var under Farna håll.
I pengar erades 25 kr om
året och 10 slagsverken om
håll. Tillverkningen hemma.

ACC. N:R M. 11654:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

var en kinnaring

Jas hult die verkade ochra.
Rosenkrans skapar. Han hade
ochra lart hos Nöberg. Han
kapte skallet efter Nöberg men
flyttade sedan därifrån.

John Rosted i Småland som
varit dräng hos Nöberg blev till
verkare ^(ochra) för hans och bevel,
som han lämnade i Kruenberg.

9

Slår fanns nog inga smedar
eller gällgjintare före Bleens
död. Han byggde en fabrik, som
sedan brann ned. Alla smedar
flyttade ut och etablerade sig
särva. Tillverkningen var
starkt omkring 1880-90. Det
tillverkades alla slags man-
faktursmidor och gällgjutning.
Barkgynsamma härskan mäst
från dem, som Bleen tog hit
från Vederågs bruk. Tillver-
kningen kan vara äldre.

Bleen hade stora byggnader,
som de arbetade i. Och med
alla smederna flyttade ut, väckte
det upp handlare, som köpte
upp deras produkter.

På 1860-70 talen var livlig
rörelse. Per Christenssons papper
köpte med handelskylor och sålde
under handelsresor. De sålde
endast till handlare, så det var
ingen gärdfarihandel. På 1890-
talet var Wennström och Tran-
dell uppköpare.

Här sålades av mässing,
kammar, snusdåsar och
speglar av mässingplåt upp-
köptes av gärdfarihandlare.
De flesta gärdfarihandlarna
var från Himmerich och Frayel
jag har hört berättas om att
västgöta knallar gick här och
krämde i mitten av 1800 t.,
men jag minns ingen västgöta

Nils Bengtsson gät dum bjäll-
rar och pinglar, men köpte
ackur av andra och var auktor
på marknader och sålde. Det
var ej regel att handverkarna
var ute på marknader. De
var vana att sälja i dussin-
vis.

Bland dem som dees
dag hit, vet jag fanns sådana
som gät såväl husstakar
som annat.

Gavle lumborgarna gjorde
mycket med betsmän, som
smides. Det var s. k. skäl-
pund betsmän. Det var en person
som kan dila dem och kontrol-
lerade betsmännen och stämpa-
de dem.